

GUIA DOCENT
**PSICOLOGIA ACTUAL, ÈTICA I
DEONTOLOGIA**

Coordinació: SALA GALINDO, ANA PILAR

Any acadèmic 2017-18

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOLOGIA ACTUAL, ÈTICA I DEONTOLOGIA			
Codi	102853			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Psicologia	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG,2GM			
Crèdits teòrics	6			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	SALA GALINDO, ANA PILAR			
Departament/s	MEDICINA,PEDAGOGIA I PSICOLOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	CATALÀ, CASTELLÀ I ANGLÈS			
Horari de tutoria/lloc	ANA SALA GALINDO: Dimarts i Dijous de 17h a 18h / Despatx 1.25			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
PIFARRÉ PAREDERO, JOSÉ FEDERICO	josep.pifarre@medicina.udl.cat	3,6	
SALA GALINDO, ANA PILAR	asala@pip.udl.cat	3,6	Dimarts de 14h a 16h al Despatx 1.25 de la FEPTS

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer i comprendre els principals fonaments de la bioètica que donen raó a la seva actuació
- Conèixer el codi deontològic, així com la seva utilitat en la professió del psicòleg
- Identificar els diferents valors ètics presents darrere de les decisions i actuacions del psicòleg en els diferents àmbits de treball
- Comprendre les diferents corrents filosòfiques que configuren els valors ètics vigents en la nostra societat
- Tenir l'habilitat en la utilització de la metodologia de la resolució de problemes bioètics, aplicant-la en els casos més freqüents
- Adquirir una actitud de respecte en relació amb la dignitat de tota la persona que consulta al psicòleg
- Explorar el judici ètic i la seva repercussió en l'atenció de la persona
- Identificar i analitzar les normes, convenis, declaracions i codis de conducta que fan referència a la dimensió ètica de la investigació
- Avaluar la idoneïtat d'un protocol, de l'equip investigador, de la informació escrita sobre les característiques de la investigació, en relació als objectius de l'estudi
- Conèixer els fonaments dels comitès d'ètica
- Conèixer i comprendre els fonaments científics de la professió de la psicologia
- Conèixer les diferents aplicacions professionals de la psicologia
- Reconèixer el paper de la psicologia en cada àmbit professional.
- Assumir una perspectiva multidisciplinària en el desenvolupament de la professió.
- Desenvolupar una perspectiva crítica sobre els diferents paradigmes pseudocientífics de la psicologia actual
- Reconèixer i aplicar els procediments i les metodologies d'investigació més utilitzats en l'estudi de la conducta humana

Competències

- Capacitat de donar resposta a situacions complexes
- Respecte profund per l'ètica i la integritat individual
- Coneixement rellevant de les capacitats per aplicar l'ètica, la deontologia, la legislació i les humanitats dins de la pràctica del psicòleg
- Contribució amb accions concretes en la pràctica que garanteixin la dignitat, la seguretat, la intimitat i l'autonomia de la persona
- Capacitat de donar suport emocional en situacions complexes
- Capacitat de representar i defensar els interessos de les persones
- Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi en la presa de decisions bioètiques

- Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics
- Maneig dels conceptes i la terminologia bàsica que s'empra en la Psicologia
- Saber les aportacions i limitacions dels moviments i escoles rellevants per a la psicologia actual
- Capacitat per a comparar i posar en relació conceptes, models i posicions teòriques i pràctiques diferents
- Capacitat per a comprendre i respectar la pluralitat d'enfocaments teòrics i pràctics
- Capacitat per aproximar-se críticament als textos psicològics identificant els conceptes i arguments claus que els vinculen amb les diferents orientacions teòriques i pràctiques
- A més de les Competències generals assignades al Mòdul VII i les transversals i les estratègiques de la UdL.

Continguts fonamentals de l'assignatura

UNITAT 1. PSICOLOGIA ACTUAL

1. Ciència, història i psicologia
2. Psicologia actual: investigacions científiques a la vanguardia vs "el que està de moda"
3. Perfil del professional de la psicologia en diferents àmbits de treball més clàssics: clínica, psicologia general sanitària, educativa, organitzacions i recursos humans, comunicació, marketing i publicitat, serveis socials i la cooperació al desenvolupament, jurídica i forense, esport, conducció i seguretat vial, i I+D+i.
4. La psicologia com a prevenció i promoció de la salut.
5. Paradigmes actuals científics i pseudocientífics.

UNITAT 2. BIOÈTICA

a. Ètica i Bioètica

- a. Introducció a l'ètica: Història de la bioètica i la seva relació amb la Psicologia
- b. Introducció a la bioètica: Teories ètiques
- c. Introducció a la bioètica. Els principis
- d. Relació entre bioètica, deontologia i llei

b. Els comitès d'ètica

- a. El Comitè d'ètica Assistencial
- b. El Comitè d'ètica d'investigació Clínica
- c. Altres comitès d'ètica

c. El dret a la informació.

- a. El procés de la informació. Aspectes ètics i legals
- b. El consentiment informat.
- c. El dret del malalt a tenir accés a la història clínica
- d. Mesura de la competència per prendre decisions

d. Aspectes ètics de la recerca

- a. El finançament de la recerca: aspectes ètics
- b. La gestió dels recursos limitats. Més enllà del principi de justícia
- c. La investigació en casos especials.
- d. Investigació en equip. Investigació i confidencialitat.
- e. La publicació dels resultats: aspectes ètics.

e. Secret professional en Psicologia

- a. Dret a la intimitat
- b. Secret professional: contracte, objecte, límits, secret compartit
- c. Secret professional i informàtica: Història Clínica compartida.
- d. Secret professional en els Codis Deontològics i en la Legislació

f. Bioètica específica. Problemàtica ètica en

- a. Malaltia mental
- b. Genètica
- c. Començament de la vida
- d. Fi de la vida
- e. Menors d'edat

g. Ètica de la limitació de recursos

Eixos metodològics de l'assignatura

ACTIVITATS PRESENCIALS

Totes les sessions seran presencials i s'aplicarà una metodologia activa i participativa, amb l'objectiu de que sigui el propi alumnat qui generi l'aprenentatge. Es fomentarà la generació d'aprenentatge per descobriment i aprenentatge significatiu. A més, en els moments que sigui necessari, s'intercalaran exposicions magistrals. Els continguts s'abordaran, principalment des de la pràctica, i tindran un enfocament actual i científic. Les sessions es realitzaran en el Grup Gran i Grup Mitjà. També es realitzaran tutories personalitzades o en grup.

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

- Lectura i anàlisi de textos i articles científics.
- Realització de treballs grupals
- Realització de treballs individuals
- Estudi i preparació d'exàmens escrits

En la unitat de Psicologia Actual (U1), a les hores no presencials l'alumnat tindrà dues tasques bàsiques. En primer lloc preparar-se els continguts teòrics i les proves d'avaluació. En segon lloc, després de formar grups d'alumnes, s'assignarà a l'atzar un paradigma de la psicologia actual, per exemple, PNL, mindfulness, etc. Cada grup haurà de realitzar un treball escrit sobre aquest paradigma des d'una perspectiva crítica i científica. A més cada grup haurà de realitzar una exposició oral on s'explicaran les evidències científiques a favor i en contra d'aquest paradigma. No serà obligatori que tots els membres del grup participen en l'exposició oral però la professora podrà fer preguntes i demanar explicacions a qualsevol dels membres, per tant, es obligatòria l'assistència de tots els membres del grup. La no assistència no justificada amb la documentació pertinent serà penalitzada en la nota final del treball. Al final de la realització d'aquests treballs es demanarà que l'alumnat faci una avaluació recíproca sobre el funcionament del grup. Els continguts desenvolupats en aquests treballs seran avaluats el dia de l'avaluació teòrico-pràctica de la unitat 1 de l'assignatura.

En la unitat de Bioètica (U2) l'avaluació constarà de diverses parts, dues proves escrites (a fer el mateix dia) i un treball individual versus grupal. La primera prova escrita serà d'avaluació teòrica de la matèria, i la segona la resolució d'un cas clínic versus comentari de text on es presenti algun dilema bioètic. El treball constarà en la exposició d'un tema on hi hagi un dilema ètic i/o deontològic. Caldrà presentar un cas que il·lustri el dilema i després fer tot el argumentari per la seva deliberació. Es valorarà positivament qui ho presenti en anglès.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
PRESENTACIÓ I ASSIGNACIÓ DE TREBALLS UNITAT 1 05 Febrer 2018	Presencial	Grup Gran	Presentar l'assignatura Assignar grups de treball	Presentar l'assignatura. Assignació aleatòria dels temes del treball escrit. Explicació del treball i exposició oral a realitzar.	Tenir clars els components dels grups de treball i haver-los enviat a la professora previament	Portar la guia docent i haver-la llegit	
U1. PSICOLOGIA ACTUAL. 05 Febrer - 23 Març 2018	Presencial i no presencial	Grup Gran i Grup Mitjà	Tots	Preparar sessions teòrico-pràctiques dels continguts. Preparar sessions de GM per a realitzar el treball.	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	

ENTREGA DE TREBALLS U1 Març 2018	No presencial	Grup de treball	Tots		Enviar, mitjançant la plataforma informàtica, el treball grupal i l'avaluació recíproca		Veure apartat d'avaluació
LECTURA I ESTUDI DELS TREBALLS GRUPALS U1 Març 2018	No presencial	Treball individual	Estudiar tots els temes treballats per cada grup	Penjar tots els treballs corregits	Llegir i estudiar tots els treballs	Els continguts d'aquests treballs entraran en l'avaluació teòrica	Veure apartat d'avaluació
EXPOSICIONS DE TREBALLS U1 Març 2018	Presencial	Grup gran	Tots	Avaluar les exposicions orals. S'assignarà a l'atzar l'ordre i dia de les exposicions.	Exposar els treballs i plantejar dubtes per resoldre	Haver llegit els treballs grupals i portar els dubtes plantejats a l'aula	Veure apartat d'avaluació
AVALUACIÓ U1 4 Abril 2018	Presencial	Grup Gran	Avaluar continguts teòrico-pràctics i dels treballs grupals de la Unitat 1.	Preparar l'examen i corregir	Fer la prova	Treball no presencial de preparació per a la avaluació.	Veure apartat d'avaluació
U2. ÈTICA I DEONTOLOGIA 4 5 Abril - 25 Maig 2018	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions magistrals teòriques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
EXPOSICIÓ ORAL Maig 2018	Presencial	Grup mitjà	Tots	Avaluar les exposicions	Avaluar les exposicions	Anar realitzant el treball a mesura que se desenvolupa el quadrimestre	Veure apartat d'avaluació
AVALUACIÓ TEÒRICA I FORMATIVA U2 Maig/Juny 2018	Presencial	Grup Gran	Avaluar continguts teòrico-pràctics de la Unitat 2.	Preparar l'examen i corregir	Fer la prova	Treball no presencial de preparació per a la avaluació.	Veure apartat d'avaluació
AVALUACIÓ DE RECUPERACIÓ U1 I U2 Juny 2018	Presencial	Grup Gran	Avaluar continguts teòrico-pràctics de la Unitat 1 i 2.	Preparar l'examen i corregir	Fer la prova	Treball no presencial de preparació per a la avaluació.	Veure apartat d'avaluació

* El present cronograma és orientatiu i pot modificar-se en algunes setmanes al llarg del curs. Els canvis se comunicaran a l'alumnat amb antelació.

Sistema d'avaluació

Per superar l'assignatura s'ha d'obtenir una nota superior a 50 punts sumant totes les activitats d'avaluació que es mostren als quadres. La qualificació final serà una nota numèrica compresa entre 5 i 10 (amb un decimal), corresponent a Aprovat, Notable, Excel·lent o Matrícula. En el cas de no arribar a assolir aquests mínims, la nota qualitativa serà Suspens. Si no s'ha presentat a cap activitat d'avaluació, la nota serà No Presentat.

U1 - PSICOLOGIA ACTUAL

L'avaluació és continuada. Compren diferents activitats que se faran al llarg del curs:

Activitat d'avaluació	Tipus d'avaluació	Descripció	Punts
A - 1	Avaluació teòrico-pràctica	Evidència tipus test amb factor correctiu (30 ítems – 50% de la puntuació) i pregunta curta (3 preguntes – 50% de la puntuació)	30
A - 2	Treball escrit i exposició oral	Treball grupal escrit (70% de la puntuació) i exposició oral (30% de la puntuació)	20 (19 + 1)
TOTAL			50

És requisit obligatori presentar les dos activitats d'avaluació per fer el sumatori que doni la puntuació final de l'assignatura. Si no es compleix aquest requisit la qualificació final de l'assignatura serà de 0, Suspens.

És requisit obligatori traure més de 5 punts sobre 10 (15 punts sobre 30) en la prova teòrico-pràctica (A-1) per fer el sumatori que doni la puntuació final de l'assignatura. Si en alguna d'aquestes no s'arriba a aquest mínim es podrà fer una avaluació de recuperació en la que serà obligatori, igualment, arribar als punts mínims abans especificats. Si no es compleix aquest requisit la qualificació final de l'assignatura serà de 0, Suspens.

L'activitat d'avaluació 2 (treball escrit i exposició oral) s'haurà d'entregar en la data límit especificada al Pla de Desenvolupament. Si es passa d'aquesta data límit, es realitzarà una penalització sobre la nota total de menys 5 punts. A més, la no assistència no justificada d'algun dels membres del grup el dia de l'exposició serà penalitzada sobre la nota de tot el grup amb menys 5 punts. De igual manera, si l'avaluació recíproca no es presenta en la data límit, no es tindrà en compte sobre la nota final d'aquesta activitat. Aquestes activitats s'hauran de penjar a l'espai virtual, on apareixerà la data límit d'entrega de les mateixes. No s'admetran les activitats enviades al correu personal del professorat i fora de la data límit.

U2 - BIOÈTICA

L'avaluació es continuada, a partir de les diferents activitats:

Activitat d'avaluació	Tipus d'avaluació	Descripció	Punts
A - 3	Avaluació teòrico-pràctica	Preguntes curtes i resolució d'un cas o comentari d'un text en el que hi hagi un dilema bioètica	34
A - 4	Treball individual-grupal	Realització del treball individual-grupal, i defensa a classe	16
TOTAL			50

És requisit obligatori presentar totes les activitats d'avaluació per fer el sumatori que doni la puntuació final de l'assignatura. Si no es compleix aquest requisit la qualificació final de l'assignatura serà de 0, Suspens. També és requisit obligatori traure més de 5 punts sobre 10 (17 punts sobre 34) en la prova teòrico-pràctica (A-3) per fer el sumatori que doni la puntuació final de l'assignatura. Si en alguna d'aquestes no s'arriba a aquest mínim es podrà fer una avaluació de recuperació en la que serà obligatori, igualment, arribar als punts mínims abans especificats. Si no es compleix aquest requisit la qualificació final de l'assignatura serà de 0, Suspens.

Aquesta assignatura està especialment sensibilitzada contra el plagi. Quan es detecti plagi d'un/a altre/a company/a o d'una font bibliogràfica superior al 5% del total d'una activitat d'avaluació, aquesta activitat tindrà una qualificació de 0 en aplicació de la normativa d'avaluació vigent.

Degut a que l'avaluació és continuada no es contempla la possibilitat de fer recuperació de la majoria d'evidències d'avaluació. Tan sols hi haurà recuperació de les avaluacions A-1 i A-3. L'avaluació és sumativa, de tal forma que tan sols s'ha d'anar sumant la puntuació que s'extrau en cada evidència per a obtenir la nota final.

Aquesta planificació és orientativa i pot modificar-se en algun percentatge a principi de curs. Els canvis se comunicaran a l'alumnat amb antelació.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

NORMATIVA UDL

Article 1.5. AVALUACIÓ ALTERNATIVA

1. La UdL, al mateix temps que defineix l'avaluació contínua com el seu model d'avaluació fonamental, reconeix la gran heterogeneïtat de les matèries i assignatures que es desenvolupen en els graus i màsters que ofereix, que tenen estratègies metodològiques igualment molt diverses. Per això, la UdL preveu la possibilitat que una assignatura o una matèria pugui optar per models d'avaluació diferents a la contínua, en els quals un examen o un treball de curs, segons els casos, pugui arribar a representar fins al 85% de la nota final. Aquesta opció haurà d'estar degudament justificada en relació amb els objectius formatius de l'assignatura o matèria, i haurà de tenir el vistiplau de la Comissió d'Estudis del centre responsable de l'ensenyament de grau o màster afectat.

2. Per tal de facilitar a l'estudiant poder compaginar l'estudi amb el desenvolupament d'activitats laborals –fet que la naturalesa de l'avaluació contínua fa difícil–, l'estudiant que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici de curs (si l'assignatura en qüestió la té com a sistema avaluador), i tindrà dret a la realització d'una avaluació única (mitjançant un examen, presentació de treball o treballs o qualsevol altre sistema que determini el professor o professora responsable de l'assignatura). Si la naturalesa de l'assignatura ho demana, serà requisit indispensable per tenir l'opció d'avaluació única l'assistència a determinades activitats presencials (pràctiques, rotatoris, sortides de camp, seminaris, etc.) en les dates establertes, activitats que hauran d'especificar-se en la guia docent. Aquest dret no pot comportar discriminació respecte a l'avaluació contínua en relació amb la qualificació màxima que es pugui obtenir en aquella assignatura. La Comissió d'Estudis del centre responsable de l'ensenyament de grau o màster afectat haurà d'establir els mecanismes mitjançant els quals l'estudiant podrà acollir-se a aquest dret, el termini de presentació d'instàncies, així com la documentació que ha d'aportar justificativa de la seva activitat laboral.

NORMATIVA FEPTS

1. Aquest punt de la Normativa acadèmica està pensat per afavorir la conciliació de la vida laboral i acadèmica. Per tant, les condicions per accedir-hi són tenir un contracte laboral que impedeixi seguir el normal desenvolupament de les activitats d'avaluació.

2. L'avaluació alternativa pot incloure les proves necessàries per acreditar que el o la estudiant ha adquirit les competències descrites en la guia docent de l'assignatura. Caldrà especificar-les en l'apartat d'avaluació de la mateixa.

3. L'estudiant que opti per aquesta avaluació ho haurà de comunicar al professor/a responsable de l'assignatura dins les dues primeres setmanes d'impartició i sempre abans de la primera prova d'avaluació.

4. Un cop informat/da de les proves necessàries, l'estudiant presentarà l'imprès que es troba a la web de la titulació juntament amb la documentació necessària a Secretaria del Centre, que ho remetrà al/la Degà o Degana. Un cop resolta la sol·licitud, es notificarà a l'estudiant i el professor/a.

5. A partir de la resolució, l'estudiant s'acull obligatòriament a l'avaluació alternativa en les assignatures que s'hagin resolt favorablement.

6. De forma excepcional, l'estudiant pot demanar aquest tipus d'avaluació per circumstàncies diverses. En aquests casos, el Degà o Degana decidirà previ informe de la Comissió d'Estudis de Graus.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

- Del Río Sánchez, Carmen. Guía de ética profesional en psicología clínica. Pirámide 2005. ISBN: 978 84 36819502
- França-Tarragó O. Manual de psicoética. Ética para psicólogos y psiquiatras. Editorial Desclée de Brouwer, 2012. ISBN: 987 84 33025876

Bibliografia ampliada/complementària

- Jonsen AR, Siegler M, Winslade WJ. Ética clínica. Editorial Ariel, Barcelona, 2005. ISBN: 84 344 37195
- Gracia Diego. Procedimientos de decisión en ética clínica. Editorial Triacastela, Madrid, 2007. ISBN: 978 84 95840-34-9
- Gracia Diego. Fundamentos de bioética, segunda edición. Editorial Triacastela, Madrid, 2007. ISBN: 978 84 95840189
- Beauchamp TL, Childress JF. Principles of biomedical ethics. Seventh Edition. Oxford University Press, 2013. ISBN: 978 0 19 9924585
- Bayés Ramon. Aprender a investigar, aprender a cuidar. Una guía para estudiantes y profesionales de la salud. Plataforma Editorial, Barcelona, 2012. ISBN: 978 84 15577676

Webgrafia complementària

- Stop Intrusismo Psicología. Consejo General de la Psicología de España. <https://www.stopintrusismoenlapsicologia.es/index.php>

- Observatorio Organización Médica Colegial de España contra las Pseudociencias, Pseudoterapias, Intrusismo y Sectas Sanitarias. <http://www.cgcom.es/observatorio-omc-contra-las-pseudociencias-intrusismo-y-sectas-sanitarias>
- Asociación para Proteger al Enfermo de Terapias Pseudocientíficas. <https://www.apetp.com/>
- Asociación de Afectados de Intrusismo Médico Sanitario. <http://www.aims.es/>